Második évfolyam. Kassa, 1880. május 2-án. 18. szám.

Szerkesztési iroda: Kassa, főutcza 84. sz. a. hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Csak bérmentes leveleket fogadunk el.

Semmit sem közlünk, ha nem tudjuk, kitől jön.

SZINÉSZETI KÖZLÖNY

A VIDÉKI SZINÉSZET ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: Báthory Románcsik Mihály.

Kiadóhivatal: Kassa, főutcza 84. sz. a. hová az előfizetési díjak küldendők.

Előfizetési feltételek: helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre . . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . 1 frt 50 kr.
Két hóra . . . . . 1 frt — kr

Előfizetések bármely naptól elfogadtatnak.

Hirdetések jutányos áron felvétetnek.

M. N. MUZEUM KÖNYVTÁRA

Szerkesztőségi irodánkat és kiadóhivatalunkat május 1-től kezdve: Kassa, főutcza 84 sz. alatt levő házba helyeztük át, hova a lapot érdeklő mindennemü közleményeket és előfizetési pénzeket czimeztetni kérünk.

A helyzethez.

Völgyi György igazgató-társam „A pohár csordultig telt“ czim alatt közlött czikke, engem is azon kényszer helyzetbe hoz, mikép ezuttal újból, — ámbár tudom, hogy ismét csak hiában, — de mégis a helyzet szomoru, de igaz vázlatához, a színészet nagyobb része nevében viszhangot adjak.

Több színész van, ki az általános valódi helyzetről tudomással sem bir; mert vagy nem törődik mással s e helyzetből a maga hasznos részét kizsákmányolja, vagy annyira elvan foglalva önmaga dolgaival, hogy időt sem vehet magának behatón tanulmányozni e helyzetet; — de mi legvalószinübb, önérdekein kivül egyébre nem is gondol. De én és velem sokan, kik Völgyi úrnak tényeken alapuló feljajdulását érezzük, nekünk igazgatóknak, nagyon is komoly figyelmébe kell, hogy ajánljuk az illetőknek e tarthatlannak beigazolt rendkivüli helyzetet. Nem elég, hogy némely vidékeken a német színészet uralja teljesen a helyzetet, hanem még Isten tudja miféle divatos mániából, a működvelősködés országszerte olyan nagymérvü kiterjedést kezd nyerni, hogy a színészet ma-holnap néhány kevés nagyobb városon kivül, alig számithat szives fogadtatásra. A színészet legengesztelhetlenebb ellensége pedig — tisztelet a csekély kivételnek — mindenütt a működvelők testülete lévén, — mintha a „jótékonyság“-ból működvelősködés czimén egyenesen csak arra szervezkedtek volna, hogy a színészetet czéljuk javára mielőbb lehetetlenné tegyék körükben — Minthogy pedig a német és működvelői színészet olyan kényes kérdés, hogy ezen két „ne bántsd virág“ ellen — nemcsak a központi kormányzó tanácsnak nem állhat eszköz hatalmában más, mint az erkölcsi út (az pedig semmi!) de még az országos kormány sem nyulhat kényszer eszközökhöz, tehát e két áradatnak kedvező: kerületi intézményt kell eltörülni, hogy a magyar színészetnek legalább otthonában legyen annyi jogosult szabadalma, mint a németnek, mely keresztül-kasul oda megy, a hova neki tetszik.

Nem állitom, hogy épen talán a kerületi intézmény hatalmasitotta volna el a német színészetet és a működvelősködést, — csakhogy az mégis tény, hogy eddig nem lévén ezen ostrom-állapotos rendszer, az illető igazgató ha belátta hogy küzdelme hátrányos, társulatával kitérhetett s másutt kereste czélját. — Mig most, nehány kerületben az inséges időjáráson kivül akármint sujtsa is a jelzett elllenséges két áramlat, türnie kell, mert nincs kihez fordulnia? Türelmében tehát elbukhatik, a felkelhetés reménye nélkül, mivel „ki fizetni nem tud,“ a kalamitás származási okának tekintetbe vétele nélkül, a szabályok és a tulbuzgó végrehajtó titkár ur szerint „az igazgatásra jogosulatlannak fog nyilvánittatni,“ ki még a statariális eljárásnál is furábban látszik elbánni; mintha a vidéki színészet, szabályok és minden mi a színészet áldásos rendezésével összefügg — csak érette volna. — De meg vagyok győződve és hinnünk kell, hogy a központi igazgató tanács, melynek határozat hozatalához 5 tag a szükséges szám — tavaly nyáron több izben tanuja voltam — gyakran alig összehozható, noha az elnök uron kivül a már otthon levő hivatalos lapszerkesztő, mint igazgató-tanács tagja és titkár ur szintén mint igazgató-tanács tagja kéznél szerepel, — hogy ezen igazgató-tanács nagyrabecsült elnökségének magának sokkal több méltányos belátása van, — sem hogy el ne ismerje e rendkivüli sulyos helyzetet és ebből kifolyólag — ha a titkár urnak talán épen nem tetszenék is — mégis ehezképest ne gyakorolná jóindulatulag hivatását. — Tehát concessió elvétel- és adás vagy egyesületből kizárásra nézve nem hozatik határozat oly könnyen, mint azt a titkár ur elhitetni akarja.

Ujból visszatérek tehát a kerületi intézmény tárgyalásához. Ha fájdalom olyan általános szomoru helyzetben nem volna színészetünk, hogy akár milyen nemes és erkölcsi intencióból akarja valaki ennek ügyét tárgyalni, azonnal a megélhetésen kell kezdeni és ilyen szempontból foglalkozni e kérdéssel Ha nemzeti vagy müvészi érdekek is tekintetbe jöhetnének, továbbá ha a német színészet és ennél is veszélyesebb működvelősködés is korlátolható volna, magam is a kerületi intézmény egyik nemcsak bünös megalkotója, de hős védője is lennék, s legfeljebb csak észszerübb beosztást sürgetnék; — de miután a legelső kerületi igazgatótól kezdve a legutólsóig a főrugó a becsületes megélhetés, tehát e szempontból óhajtom tárgyalni és eltörültetni a kerületi intézményt.

Legyen korlátozva továbbra is és feltételekhez kötve az igazgatók száma, de egyik elől se legyen elzárva a küzdelmi tér, akkor megnyillik ujból a verseny és kevesebb szerződés nélküli színész leend mint ma; — de megszünik az ok is, hogy kerületében német színészet, inséges idő, működvelősködés miatt nem lehet megélnie, kiki addig és oda mehetvén, hol czélját elérni véli.

De nézzük kissé térképről vagyis inkább statisztikai szempontból, fenállhat-e a kerületi intézmény, hogy abban a színészet is fennálljon? Ugyanis: Ma állandó szinházzal biró vidéki város, vagyis olyanok melyek egy téli időtartamra jöhetnek számitásba: összesen 11 van. — E tizenegy kerületben működő társulatok tagjainak számát egyre-másra 30 tagot számlálva, kiteszen 330-at, tehát e tizenegy kerületben mintegy 330 színész nyer működési tért, — lévén pedig még ezeken kivül 18 kerület — és nézzük a vándorlásra utalt összes vidéki színészek számát — s meglátjuk, hogy e 18 kerületre hány színésznek kell jutni; — legalább is két annyinak mint a 11 kerületben. Holott vizsgáljuk csak meg e 18 kerület minőségét.

Azok kik országunknak a színészetre nézve, kérdésbe jöhető városait ismerik, be fogják látni, hogy az ország szine javát tizenegy kerületre osztottuk s ezekben 330, — a színészet egy harmadának nyujtottunk kedvező tért — illetőleg az igazgatóknak, hogy azon, olyan monopoliumot csináljanak mint nekik tetszik. Nem elég, hogy e 11 igazgatónak már téli állomása olyan, hogy 6 — sőt 7—8 hónapig helyben maradhat és vándorlásra csak nehány hónapra kényszerül, hanem még e rövid vándorlási idejére is minden közeli nagyobb város kerületébe van olvasztva.

Vegye csak fontolóra jól akárki is, és próbálja csak kimutatni önmagának, hol éljen meg e 18 társulat, melyre mintegy 700 színész esik, — ha tizenegy kerület részére osztott városokat elzárjuk, ezek működési köre elől? ráfog jutni, hogy mi marad e nyomoru 18 kerületnek; egy csomó nem magyar város és egy csomó falu, s ha van is pár előkelőbb város ezek között, azért a folytonos vándorlás és évente 7—8 nagyobb kiterjedésü költséges utazásra van utalva mindenik. De hogyan is lehetne másként, ha az országból 11 igazgató 330 színészének a következő városokat a többi 18 igazgató — vagy is mintegy 700 színésze előtt nem létezővé teszük? . . .

Arad, Temesvár, Lugos, Kikinda, Csaba, Gyula, — Szeged, H.-M.-Vásárhely, Makó, Orosháza, Szarvas, — Kecskemét, N.-Kőrös, Szolnok, Czegléd, Félegyháza, Karczag, — Szabadka, Zombor, Becskerek, Zenta, — Debreczen, Várad, — Győr, Sopron, Vácz, Esztergom, Komárom, — Székesfehérvár, Veszprém, Pozsony, Balatonfüred, — Szathmár, Nagybánya, M.-Sziget, Nagy-Károly, Beregszász, — Kassa, Eperjes, Unghvár, S.-A.-Ujhely, Sárospatak, — Pécs, Szegszárd, N.-Kanizsa, Pápa, Kaposvár, — Miskolcz, Nyiregyháza, Gyöngyös, Eger és Jászberény. — Az ezekhez tartozó városokat nem is emlitve, — ha a felsorolt 52 várost kikerekitjük 11 főigazgatónak, s 330 színésznek összesen 4—5 havi közeli vándorlásra: hogyan, miként és hol éljen meg a többi, midőn minden 4—6 hét alatt állomást is kell változtatnia?! — Ez azt hiszem megmagyarázza, hogy csak megélhetési szempontból is a kerületi intezmény, az elhirtelenkedett jóhiszemüség szüleménye, — és kétséget sem szenved, hogy e szomoru próba évnél tovább is ölje a színészetet. Elég ellensége és veszélyes a német színészet és működvelősködés ügyünknek, tehát legalább magunk ne bénitsuk meg magunkat, a szükséges védelemre. — Addig pedig hiában való minden küzdelem, szabályokhoz való ragaszkodás, statáriális szigor; — a színészet két harmadrésze olyan szük körre van működésével utalva a 18 kerületben, hogy a folytonos hullámzásban lét és nem lét között, alig juthat olyan helyzetben, hogy a fizetési kötelezettségének megfelelni tudjon. Különben az alapszabályok, a szerencsétlen kerületi intézmény előtt lettek alkotva, — a mikor tudva nem volt, mikép majd elfog menni az eszünk, és kerületekre osztjuk az országot, hogy a színészet nagyobrésze sirva lesse és várja azon időt, mikor odamehet, hol legalább megélhetésének reménye táplálhatja.

Jakab Lajos.

Költészet és népszinmű.

A közmondás azt tartja, hogy a költő nem lesz, hanem születik.

Ha ez igaz, és igaznak kell lenni, mert a tapasztalat eddig még nem czáfolta meg, ugy be kell ösmernünk, hogy magyar költészetünkre nézve a legutóbbi évtizedek nem voltak valami különösen kedvezők.

A még most is termékeny költőink nagyobb részben a forradalom alatti, kisebb részben közvetlenül a forradalom utáni költőnemzedék gyermekei.

Vannak ugyan a későbbiek között is egyes kimagasodó jelenségek, mint Madách, azután a délibábok hősének költője, egyes szinmüirók, s még néhányan, de a legutóbbi kor költészetében ezek csak elszigetelt tünemények, melyek fölvillantak és a mily gyorsan jöttek, ugy el is tüntek.

Ha a költői termékek mennyisége határozna, akkor kevésbé volna panaszra okunk. Versekben soha sem volt hiány, és azt hiszszük, ezentul sem lesz. Csakhogy mai költészetünk többnyire az okoskodó és utánzó irány szélesre taposott utján jár és az eredeti költői ihlettség az, melyet sajnosan kell leginkább nélkülöznünk benne.

Nem tagadhatjuk, hogy ennek okai az időviszonyokban rejlenek. A magyar nemzeti élet az utólsó évtizedekben hanyatlásnak indult. Ezt előidézték az ötvenes években virágzott elnyomatási kisérletek, a hatvanas évek vajudásai, a hetvenes évek politikai pártküzdelmei és a közjólét alapjainak megrenditése.

Ha a nemzettest nem egészen egészséges, a nemzeti szellem, melynek, egyedüli és igazi gyöngyeit a nemzeti költészet képezi, sem fejlődhetik azzá, a milyenné kellene.

Az egyik mód, mely által jeleseink a szunnyadó szellemi életbe uj és friss erőt önteni kivántak, a népies elemnek költői müvelése volt, melyet Petőfi óta, költőink csaknem egészen figyelmen kivül hagytak.

Az egészséges népköltészet mindig kimerithetlen forrása a nemzeti szellem sajátos szépségeinek.

Másrészt épen evvel lehet a népre a leghatósabb befolyást gyakorolni.

Kétélü fegyver ez tehát, melylyel nem lehet eléggé óvatosan bánni, hogy vagy egyfelől a müköltészet el ne póriasodjék, vagy másfelül tulhajtások által a népnek haszon helyett kárt ne okozzon.

Ha már most a népies elem felhasználását a költészetben közelebbről veszszük szemügyre, látni fogjuk, hogy az a dalköltészetnek határozottan egészségesebb irányt adott, mig a drámai költészetben, az ugynevezett népszinmüben oly alakban jelentkezik, melyet semmi körülmények között sem helyeselhetünk.

Hogy ezen állitásunkat bővebben indokoljuk, egy régibb keltü müre kell visszatérnünk, halhatatlan b. Eötvös József „A falu jegyzője“ czimü népies irányregényére.

Eötvös ezen regényében a magyar köznép szenvedéseit festi a jobbágy világban. A regény hőse kétségbeesésében futó betyárrá lesz és körülbelül olyformán támad fel a világrend ellen, mint Moor Károly Schiller „Haramiáiban.“

E regeny eselekvénye egy népszinműnek szolgált alapul, mely, tekintve eredetét és a nagyszabásu regény ügyes felhasználását, mely szerint nemcsak a főhős, hanem a többi szereplők igazán az életből meritett jellemrajza megkapólag hatott, de tekintve azon körülményt is, hogy a közelmult viszonyai még mindenkinek élénk emlékezetében voltak, összes hazai szinpadjainkat nagy tetszés között bejárta.

De ezen népszinmü nyomán a népszinművek egész lánczolata gombamódjára termett, melyekben a népiesség helyett a parlagiasság terpeszkedik szét, és a melyek tulnyomó számban nem egyebek, mint a szó szoros értelemben vett betyárságnak, duhajkodásnak nyilt vagy hol jobban, hol roszszabbul elfödött dicsőitése.

Már pedig a Rózsa Sándorok kora, nézetünk szerint, lejárt.

Népünkben azon bünt, nem erkölcsöt, mely szerint a bitófára került betyárt társadalmi mártirnak nézi, minden uton és módon k i i r t a n i és nem ily népszinművek által még gédelgetni vagy ápolni kellene.

A szinpad az által, hogy egy, akármiféle bujában duhajjá lett legényt, egy részeg kántort, a csárdában verekedő parasztlegényeket és egy furfangos czigányt vagy bamba tótot mutat be a csömörlésig szüntelenül a közönségnek, a népre nem fog soha nemesitőleg hatni.

A magyar népéletnek ép ugy megvannak a maga sajátságos mozzanatai, bonyolult viszonyai, szenvedései és örömei, mint bármily más népnek a világon: ügyes szinköltő ezekből elegendő anyagot merithet egy jó népszinműre a nélkül hogy a legköznyebb de legelhasználtabb és legszivrontóbb expedienshez: — a betyárhoz kellene nyulnia.

Van azonban modern népszinműveinkben egy másik körülmény is, melyet hallgatással nem mellőzhetünk.

És ez tulságos mennyiségben előadott népdalok.

Ha valaki, ugy mi vagyunk barátjai a magyar zenének, mely legkevésbé meghamisitva, legközvetlenebbül, a népdalban nyilvánul. Dallam és szöveg ebben egymást kiegészitik, egyik a másik nélkül mindig csonka.

Készségesen beismerjük, hogy a népdal okvetlenül a népszinműbe való, sőt, hogy annak kiváló szépségét képezi.

Hanem népszinművet dal nélkül képzelni lehet, igy tehát a dal a népszinmű nem lényeges, hanem csak kiegészitő része.

De mostani népszinművünkben, ugy látszik, megforditva áll a dolog.

Egyik másik népszinművünket, csakis azért irták, hogy minél több dalt énekeltethessenek benne egyik másik kedvelt népszinmű-énekesnővel.

E hibában szenved egyrészt a „Nótás Kata“ és a „Legény bolondja“ is.

Pedig a jóból is megárt a mi sok, és a járulék kedvéért a lényeget feláldozni soha sem szabad.

V. K.

Nyilt kérdés

t. Kóródy Péter urhoz, a „Legény bolondja“ szerzőjéhez.

Van-e önnek tudomása arról, hogy Nagy Vincze ur, a népszinház titkára 80—90 frtot kér az ön darabja előadási jogáért?

Lássa uram, nem jó szolgálatot tett ön sem önmagának, sem a szinészetnek, hogy ily haszonlesö embernek adta el darabját; — nem hiszem, hogy akad három igazgató az országban ki megvegye. — A falu roszsza, Sárga csikó, Piros bugyelláris, jó népszinművek — de egy sem volt drágább 50 frtnál — pedig ismerje el, hogy az ön darabja semmi esetre sem jobb és nem is fog a vidéken azoknál több jövedelmet csinálni.

Nekünk igazgatóknak kötelességünk az irodalmat pártolni, az uj darabokat megszerezni, de hogy tehessük azt, mikor olyan nyomorult viszonyok közt élünk — mikor nincs kilátás, hogy b r u t t ó n a k annyit vegyünk be — menynyit csak jogdijban kérnek.

Tudom, ha már eladta a jogot nem lehet rajta segiteni; de ne vegye rosz néven felszólalásomat, ha jövőre óvatosságra intem; mert meg vagyok győződve, hogy ön még több és tán jobb darabot is fog irni.

M i k l ó s y G y u l a.

Szinfalak mögül.

A d o m a R i s t o r i a s s z o n y r ó l. Midőn a hirneves tragikusnő hazájában Olaszországban átolvasott egy drámát, mely egyenesen az ő számára iratott, egy jelenetre akadt, melyben először más valakit s azután önmagát kellet volna meggyilkolni. De ő az itt folytatott párbeszédet igen hosszadalmasnak találta, a miért is a távol levő szerzővel tudatta véleményet: „Ön feledi — igy hangzott a sürgöny, — hogy gyorsan kell meghalnom, s hogy áldozatomnak, kivel a mérget meg kell osztanom, hullája előtt nem bocsátkozhatom ily hosszadalmas magánbeszédbe.“ Aki bele képzeli magát Olaszország akkori (1857-iki) politikai viszonyaiba, könnyen elképzelheti, mily zavarba ejtheté e sürgöny a távirda-tisztet. Mit tegyen? Itt több emberéletről volt szó. Végre is jelentést tett a kettős gyilkosság tervéről a rendőrségnél. Ez persze szörnyü izgalomba jött, rögtön mozgásba hozta egész apparátusát, mig végre sikerült neki a „méregkeverőnőt“ fölfedezni. Hogy mily hatása volt azután a „rémesetről“ kapott fölvilágositásnak, könnyen elképzelhető. Ama jelenet azonban csakugyan meg lett röviditve.

* * *

Tell Vilmos történetét beszéli egy szinésznő gyermekének. Igyekszik kellő szinben tüntetni fel előtte Gessler kegyetlenségét, ki az apát arra itéli, hogy fia fejéről lőjjön le egy almát.

A gyermek nagy érdekkel hallgatja végig az elbeszélést, s mikor a mama megállapodik, megszólal:

— Hát az almát — ki ette meg?

* * *

— Szabad kérdeznem, hány óra van?

Kérdi egy elsőrendü szinész, hósszerelmes collegájától.

— Rögtön megmondom uram. Midőn az órámat a zálogházba tettem, éppen 9 óra volt, mig a szinházig jöttem, fél óráig tartott; utközben két pohár sört ittam, az igénybe vehetett negyedórát, most uram három negyed 10 van.

— Köszönöm!

* * *

Egy koros, de még mindig kitünő tehetségü szinésznőről beszélnek egy salonban. Mindenki elismeri a rendkivüli tehetséget, csak Z. ur nem.

— De azt csak meg fogja ön engedni, mondja a kétkedőnek a háziasszony, hogy „G a u t h i e r M a r g i t“-ban nagyszerüen hal meg?....

— Ah, meghalni! . . . ezt már tudja . . . . viszonozza Z. ur, de ezen nincs mit csodálkozni, hisz korát tekintve, ez az egyetlen szerepköre ma! . . .

* * *

— G a l l m e y e r c s ó k j a. Nemrég adtak elő Bécsben egy fiatal embertől. Schönthan Páltól

TÁRCZA.

A magyar szinészet első küzdelmei Budapesten.

(Folytatás.)

A vármegye e kérvényt ajánló kisérettel küldte át a helytartó tanácshoz mindjárt másnap. Ajánlatában felemliti, hogy e kérelem az ország legtöbb városának óhajtásával talalkozik, s hogy egy magyar szintársaság nem kevés szolgálatot tesz a hazai nyelvnek és kulturának; de az igazság is megkivánja, hogy legalább részben hazánkfiainak essék az a haszon, melyet most legtöbbnyire külföldi kalandorok élveznek, kik különben is hálátlanok népünk és szokásaink iránt.

Mig a kérvény a helytartótanácsnál elintézésre várt, a vármegye által fölbátoritott társaság ujra fölszólitá Unverth grófot, engedné meg a föllépést legalább oly napokon, mikor szinpadja'n nincs előadás. De a bérlő ismét megtagadá a kérelmet s csak b. Orczy László országbiró s más előkelőségek közbenjárására adta meg az engedélyt, de csak hat előadásra.

1790. okt. 25-én ment végbe az előadás Budán, a Simay által magyarositott „Igazházival,“ melyet másnap a pesti német szinpadon ismételtek. Epen országgyülés volt akkor Budán és a nagy számmal egybegyült közönség a hazafiui öröm kitörő elragadtatásával fogadá a föltámadni kezdő magyar beszélő muzsát. — Unverth gróf azonban megrettent a váratlan sikertől s adott szava ellenére megtagadá a további engedélyt s ugylátszik, a helytartó tanácsnál is érvényesité befolyását, mint ez 1790. nov. 5-én kelt végzésével megengedé ugyan, hogy magyar nyelvü szinelőadások bárhol az országban s igy a fővárosban is tartathassanak s e végből szinházat állithatni engedély adassék: „még is azon társaságnak, mely e czélra alakult, meghagyatik, hogy a p e s t i és b u d a i s z i n h á z a k b é r l ő i v e l e g y e z k e d j e n e k s ha igaztalan akadályok görditteteinének eléjök, ide forduljanak.“

Pestmegye e végzést azzal tette át a pesti és budai tanácshoz, hogy a társaságnak pártját fogja s az akadályok elháritásában segitségére legyen.

Ez alatt a pozsonyi országgyülés megnyittatott s Kelemen L. oda utazott, hogy a rendektől kinyerje az engedélyt az előadások ott tarthatására. De a pozsonyi német igazgató egyetlen előadásra se engedte át szinházát, s a követek félvén, hogy ha tán balul ütne ki az előadás, a nemzeti kezdeményezés kudarczot vallana az odagyült idegenek előtt; nem pártolták Kelement s ő ujra sikertelen fáradozott. Ekkor Kelemen egyenesen a császárhoz folyamodott 1790. nov. 17-én, hivatkozván, hogy a társaság már két izben nagy sikerrel játszott, hogy a nemzet közép és alsó osztályai más nyelvet a magyarnál nem ismernek, hogy a közönségnek nem lesz a társaság nagy megterheltetésére, mert fölváltva Magyar- és Erdélyországban fogna játszani, hogy a nyelv és kultura mellett a közerkölcsiségre is jótékonyan kiván hatni stb.

Azonban sem e folyamodásnak, se a társaság más irányban tett lépéseinek nem volt sikere. A jól összetanult társaság itt vesztegélt tétlenül, s Kelemen páratlan áldozatkészsége mellett is nélkülözött és nyomorgott jobb jövő reményében. Végre belátva egyéb fáradozásai sikertelen voltát, ismét Pest megyéhez fordult, a következő kérvénynyel, melyből már nyilván kilátszik a méltó elkeseredés:

Érzékeny háladatossággal vette nevendék társaságunk, hogy benyujtott alázatos kérelme a T. Vármegyében hathatós pártfogóját elősegitőjét találta föl. Ez atyáskodásnak érzésétől elevenittetvén, fájdalmasan kénytelenittetünk a T. rendeknek elejbe terjeszteni, hogy midőn holmi országvesztett nyomorult lovakkal játszók, kötélen ugrálók czégéres vétkeikért példásképpen büntettetett gonosztevők, inkább bünre tanitó, mint attól eldegenitő öntött képeiknek mutogatói nemes hazánkban alkalmas nézőhelyet, nézőket kapnak és pénzt zsarolnak: akkor a mi társaságunk, mely nemes és közjóban határozott czélt u. m. anyanyelvünknek, az erkölcsöknek és becsületnek csinositását tette fel, a pesti és budai Theátromoknak árendásától, f e l e h a s z o n f e j é b e n és csak az ő üres napjain teendő játszásra is, tulajdon édes hazánkban, anyavárosunkban engedelmet nem nyerhet.

Mihezképest alázatosan esedezünk, méltoztassanak ezen akadályunknak elháritására valamely bölcs eszközt feltalálni, legalább ezen két kir. városoknak elöljáróit arra birni, hogy ők, mint a német társaságot, ugy minket is Theátromaiknak néminemü birhatásába beereszteni legyenek hajlandók, nehogy a révpartról alig kezdett elindulásunkban — sok mostoha atyánfiainak teljes gyönyörüségeikre — hajótörést kénytelenittessük szenvedni.

A megye erre a társaságot oda utasitotta, hogy kérvényével a pestbudai tanácsokhoz forduljon s mivel a helytartó tanács is igy határozott, — a társaság azt is megtette, el levén szánva, hogy ha ez sem sikerül, utra kél az ország fővárosából.

(Vége követk.)

egy szindarabot, melynek czime: Sodoma és Gomorrha. A darab meglehetős sikert aratott és sokat beszéltek a szerzőről, ki a következő kis adomát mondotta el deákkori élményeiből. Gráczi gymnazista volt; a második osztályba járt, midőn a hatvanas évek felén Gallmeyer, az akkor már nagyhirű, gyujtó hatásu színésznő Gráczban vendégszerepelt. Természetesen tüzben volt az egész penzionális város apraja, nagyja. Egy csomó süldő diák haladt az utczán s lelkesülten beszélt a művésznőről. Schönthan felhevülésében felkiáltott: „Gallmeyer egy csókjáért beugranám a Mur jégtáblái közé“ Meghallotta egy színész s igy szólt: „Ha csak ezt akarja, azt elérheti, jöjjön csak velem,“ s elvezette a magánkivül levő fiut a vendéglőbe, hol Gallmeyer művésztársaival ebédelt. A színész az ünnepelt énekesnő elé vezette az irulóporuló fiut, valamit sugott a fülébe, mire az jézüt nevetett s erősen a fiu szeme közé nézett. „Oda tehát egy csókemért kész lenne a jégtáblák közé ugrani?! — igy szólt, — szép.“ S megkinálta egy pohár pezsgővel, mit a fiu zavarodottan hajtott fel. A művésznő most két kezé közé fogja a fiu égő arczát és homlokára tüzes csókot nyomott. „Hanem aztán jól tanuljon ám az iskolában,“ — szólt a távozó fiuhoz, kinél akkor nem volt boldogabb halandó a világon.

Előfizetési felhivás.

a

„Színészeti Közlöny“-re

Előfizetési ár: május—julius folyamára 1 frt 50 kr. május—juniusra 1 frt.

Bizalomteljesen kérjük eddigi t. előfizetőinket, hogy lapunkat nagybecsü pártfogásukra továbbra is méltatni sziveskedjenek. Mi teljes erőnkből jövőre is arra fogunk törekedni, hogy a pártolásra minél érdemesebbé tegyük magunkat. Az előfizetési pénzek mielőbbi szives beküldését tisztelettel kérjük, hogy a nyomatandó példányok száma iránt kellőleg tájékozhassuk magunkat.

Fővárosi hirek.

— **A nemzeti szinház** dráma-biráló bizottsága, egyhangulag elfogadta Csiky Gergely „Mukányi“ czimü vigjátékát.

— **Várady Antal „Tőr“** cz. vigjátékának jogdija, egyedül Vizvári Gyula urtól a nemzeti szinház tagjától szerezhető meg.

— **A nemzeti szinházban** mult hó 23-án került először szinre Várady Antal pályanyertes vigjátéka: „A tőr“. A népszinházi premiérrel kezet foghat; mindkettő rövid életü lesz. Siker tekintetében közöttük a különbség csak az, hogy mig ez az előzetes lárma miatt talán tizedik előadatása alkalmával is telt házat csinál, addig Várady vigjátékának harmadik előadásánál már közönséget keresnünk kellett. Tárgya ismeretes, s igy mellőzzük a részletezést s csupán nagyjában érintjük a darab felöli véleményt. A vigjáték legnagyobb hibája a rövidség annyira, hogy — mint ez vasárnap történt egy 3 felvonásos vigjátékot kellett a szokásos szini est kitöltése végett hozzácsatolni. E mellett nélkülözi azon nyelvet, mely a társadalmi jelenség korszerü közelében otthonos volna s evvel szemben hemzseg a sok idegen, különösen latin szóktól, melyeket Mihályfi kitünore mondott fel. A pályanyertes művet a bukástól csak a művészi játék menté meg.

Vidéki hirek.

— **Lapunk szerkesztője**, a helybeli szintársulattól megválván, a nyáron is Kassán marad, minthogy a lappal városról-városra vándorolni nem lehet. Kassán oly előnyös hivatalt nyert, mely mellett igen sok időt szentelhet a lap szerkesztésére. S reméljük, hogy önzetlen törekvésünket t. olvasóink becses támogatásukkal fogják viszonozni.

— **A szabadkai szinházat**, mint mult számunkban irtuk, egy év tartamára Erdélyi Marietta nyerte el, azon föltétel mellett azonban, hogy Molnár Györgynek a szinügyi bizottság irányában kötelező nyilatkozatot kell kiállitania, miszerint a szinháznál egy évig művezető leend.

— **Az aradi szinügy-gyámolitó egylet**, az Arad városi szinházat hat egymásutáni évre adja ki bármely vállalkózó szinigazgatónak. E választmányi határozat szerintünk nem helyes. Egyrészt azért, mert 6 évig kizár minden versenyt s ezt tudva az illető igazgató pl. Mansberger, ki még a pályázat kihirdetése előtt már nagyban korteskedett Aradon, — oly társulatot szervez, a minő neki tetszik, mitsem törődve a közönség igényével. Másrészt pedig sokkal czélszerűbb volna, ha az első próba-év után hozná az egyillető igazgató buzgalmáról, ügyszeretetéről és igazgatói képességéről. Mi a pályázati feltételeket nem ismerjük, de mindenesetre kivánatos, hogy az első év próbaév legyen, mely alatt az igazgató megismerkedhetik az ottani viszonyokkal és személyes meggyőződést szerezhet magának arról, hogy minő igényei vannak az aradi közönségnek. Mert bizony a tájékozatlanság, néha a legnagyobb hibákat szüli.

— **Erdélyi Marietta** k. a. a szabadkai szinház igazgatója, mint biztos forrásból értesülünk, néhány vendégjátékra Pozsonyba rándul, Károlyi Lajos szintársulatához.

— **Blahané Sopronban**. Blahánét Sopronmegye alispánja, Simon Ödön s számos megyei és városi bizottsági tag levél utján felkérték, hogy lépjen fel Sopronban, hol jelenleg a győri szintársulat működik. A művésznő mint halljuk a szives meghivásnak engedve, legközelebb háromszor fog fellépni Sopronban „Falu rossza,“ „Piros bugyelláris“ és talán „Legény bolondja“ cz. népszinművekben.

— **Aradi Gerő** szintársulata április 24-én kezdte meg Makón előadásainak sorozatát a „Kornevilli harangok“-kal. Első előadását a társulat bérletben kezdte.

— **A szegedi szini szubvenció**. Tisza Lajos királybiztos ur, a hatósághoz intézett leiratában kijelenti, hogy a köztörvényhatósági bizottság azon határozatát, mely szerint a Szegeden működő szintársulat gyámolitására, az 1879. évre **500 frt** segélyt szavazott meg, saját részéről jóváhagyja.

— **Debreczenben** is előadták a „Legény bolondja“ cz. népszinművet, a szerző jelenlétében, kit többször kihivtak

— **Temesvári Lajos** szintársulata Zomborban szép anyagi és szellemi sikerrel működik. Eddigelé a következő darabok adattak elő: Fényárnyai, Proletárok, Csikós, Egy magyar huszár káplár Bécsben, Ágnes asszony, Apró félreértések és 8-ik pont, Piros bugyelláris, Egy milliót, Ibolyafaló, Kornevilli harangok, Kapitány kisasszony.

— **Váradi Ferencz** társulatával a marosvásárhelyi közönség meg van elégedve. A 12 előadásra hirdetett bérlet lejárt, s a társulat több oldalról vett felszólitás folytán ott maradásának idejét, pünkösd utánig meghosszabitotta, azután Sz. Udvarhelyre teszi át állomását. — April 24-én Váradi Rózsa jutalmául „A nihilisták Oroszországban“ czimü életkép került szinre szép számu közönség előtt.

— **Hymen.** Zoltán Gyula, vidéki színész — mint nekünk irják — mult hó 12-én vezette oltárhoz Biróné-Halász Teréz asszonyt H.-M.-Vásárhelytt. Sok szerencsét kivánunk a rögös szinipályán az uj házaspárnak!

— **Eredeti levél**. Tisztelt szerkesztő ur! Kedves barátom uram! Virág vas.-tól kezdten itt vagyok, de Ciceróval kell szólnom: hic Sum et arceo! Nem vagyok megelégedve. — Ha szivélyes közvetitését igénybe vehetném, kérem önt, részemre egy helyt ibi atque ubi kieszközölni. Szakmám a: Comicum. — Salon ugy, mint bourlesqu. Csak uti költségre lenne szükségem. Talán még sikerülhetendhetne! — Ugy olvasom, hogy J. úrnak is lenne egy ily nemü tagra szüksége. Nexusban van ön vele!?? Lapjához, ne vegye ön rosz néven tőlem őszinte szerencse kivánatomat! Ha jól tudom, ugy tudom, ön nekem régi ismerősöm?!? Quae Rhodus que Salta. Si . . e vero, e ben trovátó. — Szeretném az actualis veritast tudni! Szeretnék már önnek becses lapjára is előfizetni, de higyje el ön, illyen Colossalis miseriákkal szaturált directorok alatt: C'est une chose d impossibile, a ma plus grande domage. Fix testü etet előnyösbnek tartanék, föltétem a legegyszerűbb; — de nem mondok ellent egy méltányos részleges testületnek sem. — 1880 IV/4. Kitünő tiszteletemmel hive: . . . . .

— **Egy praktikus**, veterán szinigazgató úrtól, a ki folyton nagy társulatot vezetett, nem riadva vissza az anyagi áldozatoktól sem, a következő épületes sorokat vesszük: „Sajnos, hogy sok igazgató felfújja a gagét, s azután nem fizetheti, Az operette énekesek magas követelmeinek csak úgy lehetne elejét venni, ha az igazgatók egyetértve, mint Német-országban, meghatároznák, hogy a legjobb énekesnőnek nyáron adnak 90, 100 frtot, télen 110, legfeljebb 120 frtot, tenoristának nyáron 70 frt, télen 80 frt, s ez könnyen kivihető lenne, ha az igazgatók egyetértenének; de igen sajnos, — nem értenek egyet, s egymásra liczitálva a tagot, utoljára is ők isszák meg a levét; pedig ugy az énekesek, mint az énekesnők hódolnának a kissebb gágének is, mert nem kapitálista egyik sem. — Az igaz hajdan én is megvadultam, s adtam az első éne kesnőnek 300 frtot havonként, hja de akkor még futotta az örökségből, no de aztán segitették is, hogy mielőbb felemészszék, mit megis tettek. Okulva a magam kárán, ma már gazdálkodóban dolgozom, s ha ujból egy nagy örökséghez jutnék, akkor is igy folytatnám, azaz mérsékelt gagét adnék, mert higyjék el uraim, kevés kivétellel akár milyen nagy gagét ad az ember, a színész urak s úrhölgyek mind szélnek eresztik, sőt még többet költenek s hogy a dráma s operette tagok között az összhangot, illetőleg barátságos viszonyt helyreállitsa az ember, s hogy a torzsalkodások megszünjenek csakis az összevont operette-gagéval lehetne eszközölni, mely mint emlitém, az igazgatóktól függ.

— **Pályázat-hirdetés**. Az „Eperjesi Széchenyi-kör“ közmivelődési egylet következő pályázatot hirdet: Kivántatik egy legalább három fölvonásos eredeti vigjáték vagy szinmű (nem szomorujáték), mely tárgyát a jelenkor társadalmi életéből meritse; másutt már pályázott művek el nem fogadtatnak. A pályaművek idegen kézzel olvashatóan leirva s a szerző valódi nevét tartalmazó lepecsételt jeligés levélkével ellátva, legkésőbb **1881. évi januar hó 1-éig** nyujtandók be az „Eperjesi Széchenyi kör“ főjegyzőjénél (dr. Berzeviczy Albert Eperjesen). Az eziránt megkeresendő budapesti országos tekintélyü szakférfiak által jutalmazásra ajánlott pályamü (melynek abszolut irodalmi becsecsel kell birnia, ellenesetben a pályázat meghiusultnak tekintetik) jutalma a Szentandrássy Lajos mint az „Eperjesi Széchenyi-kör“ védnöke által e célra fölajánlott ezer frank aranyban lesz. A pályázat eredményének kihirdetése s esetleg a jeligés levélke fölbontása és a pályadij kiadása — illetve a kiadás iránti intézkedés — a Széchenyi-kör alapszabályainak 58. és 59. §§. értelmében a kör jövő évi diszgyülése alkalmával fog megtörténni. Kivétel nélkül bárki pályázhat; ezen pályázatra nézve tehát az alapszabályok 58. §-ának megszoritó intézkedése érvényenyel nem bir. A pályadijjal koszoruzandó mü irója az irói tulajdonjog élvezetében marad, csupán azon megszoritással, hogy valahányszor müve az „Eperjesi Széchenyi-kör“ által adatik elő, ezen előadások után a szokásos irói jogdijak nem fizettetnek. A pályanyertes mü Eperjesen az 1881. év folyamában csakis az eperjesi nemzeti szinház belfölszerelése javára adatik elő. — Kelt az „Eperjesi Széchenyi-kör“ igazgató-választmányának 1880. april hó 1-én tartott üléséből. Berzeviczy Tivadar, elnök. (Lapunk 16. számában rövid kivonatban már közöltük, de jónak láttuk egész terjedelmében közzétenni. Szerk.)

— **Nagy-Becskereken** jelenleg egy szerb szintársulat tart előadásokat. Mult hóban Szigligeti „Czigány“-át adták elő szerb nyelven, a közönség zajos tetszése közt. A vén czigányt Lukics szinész adta s ügyes játékával lelkesült tapsokra ragadta a közönséget.

— **Jakab Lajos** jól szervezett társulatával, Iglóról kedden visszamegy Lőcsére, hol pár hét előtt oly szivélyes fogadtatásban részesült és közmegelégedésre működött. — Kőmives Imre a kassai szinház volt tagja, szombaton lép fel Iglón mint szerződött tag Boccacióban.

— **Lapunkból — aprilis elejétől — teljes számu példányokkal még szolgálhatunk.**

— **Kassai hirek** A legutóbbi városi közgyülésen, Kreesányi Ignácz szinigazgatóval kötött szerződés, — az abban megállapitott feltélek mellett — következő évekre végleg megerősittetett. — A kassai hatóság legközelebb kérelmet fog intézni a belügyminiszter.umhoz, a kassai szinikerület akkénti szervezése iránt, hogy abba Beregszász és Munkács városok is még a nyár folyamán beosztassanak. — A helybeli tanitói és tanári kar, Kreesányi Ignácz szinigazgatónak, az utolsó előadás alkalmával, gyönyörü mivü ezüst tintatartót ajándékozott a következő felirattal „Emlékül Kreesányi Ignáczna', a kassai tanári kar 1880. april 28.“

— **Csaby Imre** Lippán, tagjaival nem törődve, feloszlatta társulatát s ő maga Szegedy Mihályhoz szerződött május 1-től kezdve.

A függöny legördült.

A kassai szinievel szerdán, f. hó 28-án véget ért. Kreesányi hét hónapon keresztül valóban elismerésre méltó buzgalommal fáradozott e vegyes ajku városban a magyar színészet megkedveltetésén s annak emelésén. Törekvésében a közönség sem késett támogatni. A legujabb darabok gyors előadatása, a változatos műsor, no meg egy kis demonstratió, a közönséget rendesen nagy számmal vonzotta a szinházba. A vendégszereplések közül anyagilag legjobban sikerült a Pálmay Ilkáé; és Ramazetteré; Erdélyi Mariettáé, már nem annyira; Kassayné-Jászay Mari azonban folyton üres házak előtt játszott. A drámai művészet istennője Kassán nem talál otthonra. Operettek, középfaju vigjátékok és népszinművek vonzottak egész évadon át. Mig „Boccacciót“ 15-ször adták

rövid időközökben mindig zsufolt ház előtt, addig a klassikus müveknél, — melyek amugy is ritkán vétettek elő, ürességtől tátongtak a páholyok és földszinti zártszékek. Szóval Kassának nem kell drámai müvészet, bizonyitja ezt a Jászay Mari vendégszereplése alkalmával mutatkozott rideg közöny.

Krecsányi szintársulatát, daczára a hosszú hét hónapos saisonnak, a közönség folyvást növekedő pártolásban részesitette ugy anynyira, hogy az egész országban Szeged után a helybeli szintársulatnak ment legjobban. A jutalomjátékok mind szépen sikerültek; jutalmazottakat a kitüntetés számos jeleivel halmozták el. Mindent egybevetve, a kassai közönség oly hálás és a valódi érdemet méltányolni tudó közönség, minő kevés van a hazában.

E rövid visszapillantás után, egy kis statistikai kimutatást közlünk a lefolyt évadról. Összesen volt **185 e l ő a d á s.** — 1879. okt. 4-től 1880. jan. 1-ig összesen 77 előadás volt. Ebből esett drámára és szinmüre 12, tragoediára 3, népszinmüre 19, vigjátékra 10, operettere 28, operára 1. Négy estét apró 1 felvonásos darabok töltötték be. Legtöbbször adatott: Kis herczeg 4-er, Bőregér 4-er Kornevilli harangok 3-or, Angot 2-er, Fatinicza 2-er.

1880. januar 1-től april 28-ig előadott darabok jegyzéke sorrendben: Két drótos tót. Fourchambault család. Orpheus. Peleskei notárius. Bőregér. Csizmadia kisértet. Farsangi iskola. Idegennő. Tartalékos. Nótás Kata. Szikra és Tulipatán. Egy katona története. Kornevillei harangok. Dóra. Az en elvált feleségem és Rokkant huszár. Giroflé-Girofla Pletykapad. Utolsó levél. Osdiak. Boccaccio. Boccaccio. Boccaccio. Erdő szépe. Leánykérő, Lucia és Szerelmi varázsital. Jó barátok. Boccaccio. Kis menyecske. Angyal Bandi Piros bugyelláris. Elnűvölt nők. Boccaccio. Jakab urfi és Varázshegedü. Kis herczeg. Nagyralátó. Dunannan apó. Lumpácius. Dormándi Kálmán. A nő uralom. Lowoodi árva. Boccaccio. Vén bakkancsos. Női harcz. Sárga csikó. Kis menyecske. Egy szegény ifju története. Boccaccio. Proletárok. Mátyás diák. Boccaccio. Hárompár czipő. Jó falusiak. Csacska nők, Kis herczeg. Boccaccio. Szomszéd uram kakasa. Proletárok. Szép Heléna. Uj emberek. Herczegasszony. Fromont és Risler. Boccaccio. Házasitók. Lecouvreur Adrienne Kornevillei harangok. Proletárok. Toloncz. Bőregér. Kósza Jutka. Piros bugyelláris. Kisasszony-feleségem. A legszebb. Kornevillei harangok. Kis herczeg. Boccaccio. Kornevillei harangok. Sárga csikó. Falu roszsza. Jó hazafiak. Uj czég. Londoni koldusok. Stern Izsák. Nagyralátó. Hamupipőke. Oh azok a férfiak! Giroflé-Girofla. Kornevillei harangok. Frou-Frou. Boccaccio. Szerencse gyermeke. Boccaccio. Fromont és Risler. Völgy lilioma. Agnes asszony. Indigó. Indigo. Kis herczeg. Angot. Boccaccio. Falu roszsza. Idegen nő. Vid a nádorfi. A legyőzött Róma. Deborah. Viola. — E kimutatásból tehát látható, hogy a drámai vendégszerepléseket levonva, nagyrészt operette, vigjáték és népszinművek adattak elő.

Szinészeink csütörtökön délben vettek bucsut tőlünk s Eperjesre utaztak, hol tegnap szombaton először a „Kis herczeg" adatott, ma pedig „Huszárcsiny". Eperjesről Ungvárra, S.-A.-Ujhely és Sárospatakra rándulnak; október 1-én térnek vissza Kassára. A szerencse csillaga vezérelje őket utaikon! Isten velük, a viszontlátásig!! B.

Külföldi hirek.

— **Egy szinigazgató öngyilkossága.** Bauer Ádám hajdan a pozsonyi szinház igazgatója Bécsben kivégezte magát. Bauer szerencsés spekulácziók utján szép vagyonra tett szert. Mult hó közepén leutazott szeretőjével Rómába. Részesült a pápa áldásában s onnan visszatért Bécsbe, de szeretőjét (Jonauschofszky asszonyt) pénz nélkül hagyta Genuában. Az elhagyott nő testvére sürgönyt kapott, melyben arról tudósitják, hogy Bauer a harmadik emeletről le akart ugrani, de még ideje korán megakadályozták s szorgosan v i g y á z t a k r á. Egy éjjel, daczára a nagy figyelemnek, melylyel lépteit kisérték, sikerült neki fölmenni a padlásra, a hol ruhaszárító kötéllel felakasztotta magát.

— **300,000 franc örököse kerestetik.** Mintegy 20 évvel ezelőttt a bécsi Dejazet szinháznak — a többi között — volt egy kis ragyogó szépsége, Lion Paulinának hivták: ennek a kis szinésznőnek — mindenféle fajból — sok udvarlója volt, a többi között egy valóságos braziliai nábób is; — az a jó úr tömérdek ajándékkal lepte meg a kis donnát, a többi között egy darab braziliai sivataggal, no meg egy kis apró leánykával. Sok idő mult el azóta, meghalt a szép Lion, vasutat épitettek a braziliai sivatagokon keresztül; e két eseménynek köszönhető, hogy a szép Lionnak még szebb kicsike kis Paulinája azért kerestetik most, hogy a hajdan értéktelen sivatagért legyen szives 300,000 francot jól megszámlálva felvenni.

Szerkesztői üzenetek.

— R. L. urnak K o m á d i. A „Dráma és válfaja" cz. művet ajánljuk önnek; irta Szigligeti, ára 3 frt., megszerezhető minden nagyobb könyvkereskedésben.

— B. Gy. urnak B p e s t. Kovács Béla szinész, mint neje beszéli, január hóban útközben csakugyan megfagyott.

— K o r á d y Gyula és S z i k l a y S. János urakat felkérjük, sziveskedjenek velünk hollétüket saját érdekükben tudatni.

— B. S. urnak T.-P o l g á r. B. B. Ilka Kétszerynél működik Tályán.

— G o l d b e r g e r A. V. urnak B p e s t. Rendben van minden, megkaptuk.

— P é c s r e. Az expresst későn kaptuk, holnap levelet irunk.

Állandó rovat.

K o r m á n y e n g e d é l y l y e l b i r ó s z i n i g a z g a t ó k j e l e n l e g i á l l o m á s a i

Aradi Gerő Makó. — Balog Alajos Mura-Szombat. — Bényei István Nagy-Kőrös. — Beődy Gábor Sopron. — Csóka Sándor Pécs. — Fáy János és Kárpáthy György Kis-Czell. — Gáspár Jenő Galantha. — Gerőfy Andor B.-Csaba. — Hubay Gusztáv Vácz. — Károlyi Lajos Pozsony. — Homokay László Kun-Szt.-Márton. — Jakab Lajos Lőcse. — Kétszery József Tálya. — Kőszeghy Endre Mező-Kövesd. — Krecsányi Ignácz Eperjes. — Kuthy Béla Nagy-Bánya. — Mándoki Béla Debreczen. — Miklóssy Gyula Nyiregyháza. — Nagy Mihályné Paks. — Szabó Antal Erzsébetváros. — Szegedi Mihály Lippa. — Sztupa Andor Brassó. — Temesvári Lajos Zombor. — Várady Ferencz Maros-Vásárhely. — Várnay Fábián Szilágy-Cseh. — Völgyi György Nagy-Szombat.

Társulatok névsora.

Temesváry Lajos szintársulatának névsora:

Nagyné Könyves Mari, Hegyi Antalka, Tolnayné Hermin, Berzsenyiné Adél, Berzsenyi Margit, Szigethi Jenőné, Gáborhelyi Kálmánné, Polgárné-Szelényi Emilia, Zoltánné Kata, Glézer Józsa, Abai Ádámné. — Temesváry Lajos, Zilahi Gyula, Bogyó Alajos (ideiglenes.) Mezei Miksa, Makai Lajos, Zoltán József, Bácskay György, Térei Sándor, Polgár Károly, Polgár Sándor, Abai Ádám, Gáborhelyi Kálmán, Szigethi Jenő, Shikovszky Pál (ideiglenes karmester).

Krecsányi Ignácz szintársulata:

Breznay Géza, Breznayné Balogh Róza, Bérczy Mari, Benyó György, Benyóné-Jaczkó Mari, Bácskai-N. Julcsa, Dálnokyné Váczy Vilma, Gyarmathy Gusztáv. Gyarmathiné-N. Mari, Harrach Fridolin, Kiss Mihály, Kissné-Hegyessy Mari. Kükemezey Vilma, Komlóssy József, Komlóssyné-Ladányi Ilka, Hódy Etel, Krecsányi Ignacz, Krecsányiné-Kiss Veron, Krecsányi Sarolta, Lászlóffy Mór, Molnár Erzsébet, Makay Zsigmond, Makayné, Lendvay J., Müller György (karnagy), Péntek József, Szentesy Károly, Torday Károly, Ujj Ferencz, Ujjné-Balczár Julianna, Valentin Lajos.

Homokay László szintársulata:

S. Tarján Erzsébeth, Király Amália, Nyékiné-Bakó Mari, Győriné-Aranyi Róza, Takács Luiza, Molnárné-Patika Hermina, Kupai Mari, Kovácsné-Mészáros Róza. Barcsay Jozefa, Pásztoryné-Dombi Matild. — Pásztory János, Homokay László. Siménfalvi Gyula, Molnár Menyhért. Kovács Károly, Beke Gyula, Dézsy János, Murányi József, Bogdán János.

Megbizások tára.

Temesváry Lajos szinigazgató keres:

karmestert, drámai naiv szendét, sugót. Ajánlkozók forduljanak hozzá Zomborban.

Szegedy Mihály szinigazgató Lippán keres:

egy népszinmüénekesnőt.

Erszényes István daltársulati igazgató keres:

egy énekesnőt és két kardalnokot. Szerződni óhajtók keressék fel feltételeikkel B e o d r á n (Torontálmegye).

Szabó Antal szinigazgató Erzsébetvároson keres:

egy sugót osztályrészre, előleget nem küld, csak utiköltséget.

Keresünk

a jövő téli évadra: operette és népszinmüénekesnőket, énekeseket, kardalnokok és kardalnoknőket, mindkét nembeli dráma és vigjátéki tagokat. Az ajánlkozók bérmentes levelükkel forduljanak hozzánk. A levelezési költség e l ő r e beküldendő.

Felhivás.

Van szerencsém felhivni a magyar szinészet tagjait, kik hozzám a téli idényre S z a b a d k á r a szerződni óhajtanak, hogy föltételeiket minélelőbb tudassák vagy velem (Kolozsvárt a szinháznál) vagy a „Szinészeti Közlöny" szerkesztőségével, máj u s 16-i k á i g.

E r d é l y i M a r i e t t a
a szabadkai szinház igazgatója.

Ajánlkozások:

3. Másodoperette es népszinműénekesnő 50 frt. g. 30 frt. e. 10 frt. u. k. 1/2 j. j.

4. Betanult kardalnok bass I. és segéd szinész 35 frt. g. 25 frt. e. és u. k.

6. Drámai szende 40—45 frt. g. havi e. u. k. 1/2 j. j

7. Sugónő 40 frt. g. 20 e. u. k.

8. Betanult opera és operette kardalnok tenor I. segédénekes és segédszinész. Feltételei nagyon mérsékeltek, rögtön is mehet.

9. Lyrai szerelmes és szalonszinész, feltételei szerények (2—3 vendégjátékra szerződtetési czélból)

11. Segédszinész és kardalnok tenorprim, és bariton.

12. Betanult kardalnok vagy sugó 35 frt. g. 10 frt. e. és u. k.

13. Apaszinész 40 frt. g. 20 frt. e. és u. k. 1/2 j. j.

14. Nagy bőgős. Feltételei szerények. Rögtön is mehet.

15. Szerelmes és jellemszinész rendező, neje drámai szende és társalgási, 70 frt. g. 30 frt. e. 2 fél j. j. és u. k.

16. Egy elsőrendű énekesnő néhány vendégjátékra, esetleg el is szerződik.

17. Kardalnok tenorprim és segéd komikus 25 opera- és 60 operettben van betanulva, nyáron 40 frt. télen 45 frt. g. 1/2 havi előleg és u. k.

18. Jellem és hősszinész (a télre).

19. Betanult kardalnok tenor I és segédszinész 40 frt g. 20 frt e. és u. k. (télre)

20. Kardalnok és segédszinész, neje kardalnoknő és segédszinésznő 52 operettben vannak betanulva. 70 frt. g. 40 frt. e. 16 frt. u. k. (télre)

21. Másodkomikus és kardalnok 40 frt. g. 20 frt. e. és u. k. (télre)

22. Kardalnok tenor II és segédszinész 30 frt. g. 15 frt. e. és u. k.

Eladandó diszletek.

1. Galacz városa. 2. Rustsuk vára és városa 3. Nikápoly égése az ostrom alatt. 4. A tunisi bey palotája. 5. Bajazid Kurd város Armeniában. 6. Bosporus látképe Konstantinápolyban. 7. Egy mecset és környéke Konstantinápolyban. 8. Balkán tájai. — E nyolcz darab diszlet ára 14 frt. Egy öl magas s ugyan oly széles. A „Varázsfátyol"-hoz készültek. Megrendelhető a festőnél, Beczkói Józsefnél Sopronban.

B r i l l a n t i n e

fi.om, illatos kézi fehéritő, nem rontja a bőrt s a ruhát nem piszkolja be. A bpesti nemzeti szinház női tagjai nagy elismeréssel szólnak róla. Egy nagy üveg ára 1 frt. kisebb 50 kr. Megrendelhető Eperjesen, Benyó Györgynél a szinháznál.

HIRDETÉS.

Poudre de Serail.

Blaháné Louiza művésznő kedvencz arczpora.

Ezen arczpor, vegytanilag tökéletesitve, minden ártalmas szerektől mentes és oly kitünő tulajdonságokat egyesit, hogy minden eddig a kül- és belföldön készitett porokat sokszorosan felülmulja; nagymérvű federeje az arczot az időjárás kellemetlen befolyásától megóvja, az arcznak és a test szinnek ifju és természetes szinezetet kölcsönöz, ugy hogy a legélesebb szem sem képes a port rajta észrevenni, mely kitünő hatásaiért B l a h á n é L o u i z a asszonyság következő sorokkal tüntette ki:

Tiszt. **Müller J. L.**, ezelőtt **Vadász Ferencz özv. utóda** illatszerész urnak **Budapesten.**

A POUDRE DE SERAIL, melyet ön feltalált, v a l ó b a n k i t ü n ő é s n e m é b e n p á r a t l a n, mert nemcsak az arczon láthatatlan és tartós de egyszersmind rendes használatnál ártalmatlansága által az arczra oly különös jótékony hatást gyakorol, a minőt még eddig semmiféle arczpornál nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságáért jövőben mint kedvencz arczporomat kizárólag fogom használni, és megvagyok győződve, hogy felülmulhatatlan jóságáért általános elismerésnek fog örvendeni.

Tisztelettel
Blaháné Louiza

Minden doboz POUDRE DE SERAIL a mellékelt bejegyzett védjegygyel van ellátva, 60 kr. és 1 frt dobozokban: valódi minőségben csupán a feltalálónál M ü l l e r J. L., ezelőtt V a d á s z F e r e n c z özv. u t ó d a illatszerész a „Virág-királyné"-hez, **Budapest,** koronaherczegutcza 2. szám szerezhető meg.

Szinpadi festékek legnagyobb választékban kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Kassán, kapható Megay Ágoston gyógyszerész urnál.

Scharf F. János gyorssajtónyomása Kassán.